

2 kereskedelmi iskola. Ezekbe a középiskolákba 2516 tanuló járt a múlt tanévben. 192 tanár tanított és pedig 86 rendes, 64 helyettes és 42 óraadó tanár. A nem rendes tanárok képesítő vizsgálata siralmas eredménnyel járt, amennyiben mindössze 4 helyettes tanárnak sikerült a vizsgálata. A nyugodt munka lehetőségét legjobban akadályozta az új román nyelvvizsga elrendelése. A jelentkező 72 tanár közül 33-at utasítottak vissza.

Az egyházkerület területén 358 református elemi iskola működött 538 tanítóval. 128 iskolának a nyilvánossági joga még elintézetlen, 11 iskola csak évről-évre kap nagynehezen működési engedélyt. A református vallású tanketeles gyermekek száma 70.218, ebből beiskolázatlan maradt 5752. Református iskolákban csak 23.396 gyermek tanult, a többi állami elemi és középiskolákba járt.

A katolikus gyermekek közül 16.648 jár román. kath. iskolába, ennek háromszorosa jár román iskolába. 1921-ben Erdélyben 218 katolikus elemi iskola volt, ma már csak 169 van.

Siralmasan szomorú adatok!

Szenes Adolf.

LAPSZEMLE.

Nevelésügyi Szemle. (I. évf. 1937. január hó 1. szám.) Ilyen címen díszes kiállításban új pedagógiai folyóirat indult el Szegedről. A lap szerkesztését Dr. Kisparti János, a szegedi tankerület kir. főigazgatójának elnökletével, Dr. Várkonyi Hildebrand egyetemi ny. r. tanár és Dr. Somogyi József egyetemi m. tanár, főiskolai r. tanár közreműködésével Dr. Tettamanti Béla egyetemi m. tanár, gyakorló középiskolai tanár vállalta. A szerkesztőbizottságban szereplő jeles pedagógusok nevei bizonyítják, hogy a folyóirat megjelenésével itt olyan komoly pedagógiai megmozdulásról van szó, amely bizonyára országsszerte széleskörű érdeklődést fog kelteni. A folyóirat címének megválasztása pedig azt jelzi, hogy az egész szellemével azért az új feladatokért kíván dolgozni, amelyeket alkotó, tudós miniszterünk: Dr. Hóman Bálint, az 1935. évi VI. t.-c.-kel megalkotott tanügyi igazgatás végrehajtási utasításában a nemzeti művelődés egységének alapelvéből, az egységes nemzeti világnézet kialakításának szükséges voltából kiindulva: az átfogó és egyetemes nemzetnevelési elvek összhangzó érvényesítése érdekében részletesen kifejtett. Mint a szerkesztő is mondja: folyóiratunk az egyetemes magyar nevelésügyet kívánja szolgálni. Ilyen szempontból tényleg hiányt fog pótolni a lap, mert az, a különböző szakfolyóiratok s sokszor csak egyes pedagógiai alakulatok és egyesületek célkitűzéseit propagáló folyóiratok mellett az egyetemes magyar nevelés- és oktatásügy előbbreviteléért kíván munkálkodni. Meleg köszöntéssel üdvözljük az új folyóiratot s kívánjuk, hogy annak gazdag szellemi irányításából a magyar nevelésügyre áldás, nemzetünkre boldogság fakadjon.

A folyóirat első számába Dr. Imre Sándor: *A nevelés alakjai*, Dr. Somogyi József: *A munkaiskola és a régi iskola*, Dr. Várkonyi Hildebrand:

Foerster pedagógiai rendszerének alakulása, Dr. Pénzes Zoltán: *Néhány megjegyzés az óravázlatokhoz*, Dr. Juhász Béla: *Tanítóképzésünk megoldására váró kérdései*, Dr. Boda István *Szaktműveltség és szakiskola*, Dr. Jósza Béla: *Mezőgazdasági szakoktatásunk*, Dr. Buday Árpád: *Az erdélyi magyar iskolák sorsa*, Goldis Lászlótól *Anghelescu Constantinig (1919—1921.)* címen írtak értékes nagyobb tanulmányokat. A folyóiratot Irodalom, Lapszemle és Vegyes c. rovatok egészítik ki.

Pedagógiai Szeminárium 1936. decemberi számában *Tas Józsefné: A polgári leányiskola a honi légvédelem szolgálatában* kifejti, hogy háború esetén a polgári légvédelem szolgálatát a nőknek kell ellátniuk. Cikkében az iskolai védelem megszervezésére ad praktikus tanácsokat; körülírja a védelem eszközeit, módját s megállapítja, hogy veszély esetén mi lenne a feladata az igazgatónak, az osztályfőnököknek, a testnevelési tanárnak, az iskolaorvosnak. Az ismertetés második részében azokat a feladatokat vázolja, melyeket az iskolának a légvédelem népszerűsítése terén a szülők között, illetőleg a társadalomban kell elvégezniük. *Mesterházy Jenő: A Körönd szobrai* c. cikkében a székesfővárosi Körönd négy szoboralakjáról nyújt helytörténeti szempontból tanulságos ismertetést. *Szilády Zoltán dr.: H. G. Wells véleménye az angol iskolákról* c. cikkében a jeles angol író- és pedagógusnak az angol iskolákra vonatkozó lesújtó megállapításait teszi közzé, melyekből kitűnik, hogy a világháború előtt a gazdag és dícsért angol népnek a német és a magyar iskola nevelő és oktató munkáját tekintve, lényegében sokkal primitívebb iskoláztatási rendszere volt. Felteszi a szerző kérdést, hogy ilyen tanügyi állapotok mellett, hogy tudhatott Anglia a tudományban és a kultúra egyéb területein is még a németekkel szemben is világraszóló eredményeket produkálni. Majd idézi H. G. Wells megállapítását, hogy a világ sorsának jobbrafordulását, fenti ellentmondás dacára is, csakis a neveléstől várhatjuk, mert „minden népnek a nagysága a pedagógiájában rejlik”. A Mintatanítások rovata *Tillmann László dr.-nak: A derékszőgő vonalzó*; *Szeghalmi Elemér dr.-nak: Az Árpád-házi királyok korának művelődési, gazdasági, társadalmi és politikai viszonyai* és *Farkas László dr.-nak: A reformkorszak közgazdasági út-törői* c. bemutató tanításait közli. A lap gazdag könyv- és folyóiratszemle rovatából kiemeljük *Ignáczy Béla dr.-nak: Hatvani gimnázium növendékeinek szociális viszonyai* c., továbbá *gróf Teleki Pál-nak: A gazdasági élet földrajzi alapjai* c. két kötetes nagy művéről írt ismertetéseket; *Révész Emil dr.*, illetőleg *Hézszer Aurél dr.* tollából. A folyóirat Fővárosi Pedagógiai Könyvtár rovatában *Nyireő Éva dr.: Iskolai könyvtárak szervezése és kezelése* c. negyedik közleményében a tanári könyvtárak szervezésére ad igen praktikus tanácsokat.

A folyóirat januári számában *Gárdonyi Albert dr.: Részletek Budapest fejlődéstörténetéből* címen új cikksorozatot indít. Ez alkalommal: *Hogyan lett Budapest az ország gazdasági központja?* címen közöl helytörténeti szempontból igen értékes adatokat. Megállapítja, hogy tulajdonképpen a pesti országos vásárok voltak azok, amelyek Budapestet az ország gazdasági középpontjává tették. — *Szentmiklósi Péter: Adatok a német nyelv tanításának kérdéséhez* c. tanulmányában a német nyelv tanításának metodikájára vonat-